

Akademické tituly je u nás zvykem používat především v obchodním a úředním styku. Na obchodních písemnostech oslovujeme konkrétního adresáta přednostně jeho funkcí (Vážený pane jednateli, Vážená paní ředitelko), pokud nějakou vedoucí funkci zastává. Pokud tomu tak není, oslovujeme akademickým titulem (Vážená paní doktoro, Vážený pane inženýre). V ostatních případech, když adresát nezastává významnou funkci ani nemá titul, oslovujeme příjmením (Vážený pane Nováku).

Oficiální zkratky akademických a vědeckých titulů mají zákonem danou závaznou podobu, kterou je nutné dodržovat. Při jejich psaní je třeba věnovat pozornost zejména velkým písmenům, tečkám a čárkám. Správné způsoby použití jednotlivých akademických titulů nalezneme v zákoně č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Vyšším odborným vzděláváním se zabývá tzv. školský zákon č. 561/2004 Sb.

Pro získání akademického titulu musí student splnit podmínky stanovené daným studijním programem a řádně ukončit studium státní závěrečnou zkouškou. Její součástí je obhajoba bakalářské nebo diplomové práce (v lékařských a veterinárních oborech se končí státní rigorózní zkouškou).

V bakalářských studijních programech se uděluje akademický titul „bakalář“ („Bc.“ před jménem), v oblasti umění akademický titul „bakalář umění“ („BcA.“ před jménem). Bakalářské studijní programy jsou zaměřeny na přípravu k výkonu povolání a ke studiu v magisterském programu. Standardní doba studia včetně praxe je nejméně tři a nejvýše čtyři roky.

Magisterské studijní programy jsou zaměřeny více na získání teoretických poznatků, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopnosti k tvůrčí činnosti. Magisterský studijní program navazuje na bakalářský, standardní doba tohoto studia je nejméně jeden a nejvýše tři roky. Absolventům se udělují následující akademické tituly, které se uvádějí před jménem:

- v oblasti ekonomie, technických věd a technologií, zemědělství, lesnictví a vojenství „inženýr“ („Ing.“),
- v oblasti architektury „inženýr architekt“ („Ing. arch.“),
- v oblasti lékařství „doktor medicíny“ („MUDr.“),
- v oblasti zubního lékařství od r. 2009 nový titul „zubní lékař“ („MDDr.“),

- v oblasti veterinárního lékařství a hygieny „doktor veterinární medicíny“ („MVDr.“),
- v oblasti umění „magistr umění“ („MgA.“),
- v ostatních oblastech „magistr“ („Mgr.“).

Absolventi, kteří získali titul „magistr“, mohou následně vykonat v téže oblasti studia státní rigorózní zkoušku, jejíž součástí je obhajoba rigorózní práce. Po jejím vykonání se udělují tituly uváděné před jménem: „JUDr.“ v oblasti práva, „PhDr.“ v oblasti humanitních, pedagogických a společenských věd, „RNDr.“ v oblasti přírodních věd, „PharmDr.“ v oblasti farmacie a „ThLic.“ nebo „ThDr.“ v oblasti teologie.

Doktorské studijní programy jsou zaměřeny na vědecké bádání a samostatnou tvůrčí činnost. Standardní doba studia je nejméně tři a nejvíce čtyři roky. Studium probíhá podle individuálního studijního plánu pod vedením školitele. Ukončuje se státní doktorskou zkouškou a obhajobou disertační práce. Absolventům studia v doktorském programu se uděluje akademický titul „doktor“ („Ph.D.“ za jménem), v oblasti teologie „doktor teologie“ (ve zkratce „Th.D.“ za jménem). Dříve používané vědecké hodnosti CSc. (kandidát věd) a DrSc. (doktor věd) se již neudělují, ale zůstávají nedotčeny.

Vyšší odborné vzdělávání se ukončuje absolutoriem. Dokladem o dosažení vyššího odborného vzdělání je vysvědčení o absolutoriu a diplom absolventa VOŠ. Označení absolventů vyšších odborných škol je od roku 1998 pro všechny obory stejné (diplomovaný specialista – ve zkratce DiS.) a uvádí se vždy za jménem absolventa.

Studium zaměřené na profesní růst manažerů umožňuje získání titulu „**Master of Business Administration**“ (ve zkratce MBA za jménem) podle mezinárodních standardů.

Vědecko-pedagogické tituly akademických pracovníků na vysokých školách „doc.“ (docent) a „prof.“ (profesor) píšeme s malým počátečním písmenem před jménem. Docenta pro určitý obor jmenuje rektor na základě habilitačního řízení. Při něm se ověřuje vědecká nebo umělecká kvalifikace uchazeče na základě obhajoby habilitační práce a pedagogická způsobilost na základě hodnocení habilitační přednášky a předchozí praxe. Profesora jmenuje prezident republiky z řad významných a uznávaných vědeckých nebo uměleckých osobností na návrh vědecké rady vysoké školy. Předpokladem je předchozí jmenování docentem.

Jiří Vetyška